

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KOZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2:50 kor.
Egyes szám ára 14 fill.

Mi van a levegőben?

Szó sincs róla, hogy a polgármesteri szék körül folyó harc rendkívül szórakoztató látványossága és mulatsága a publikumnak. A harctéri tudósításoknak mindenféle lében és szószban való hírlapi föltalálása pedig pikáns szellemi eledele az újságolvasó közönségnek.

Ezt a hírlapokra nézve rendkívül kedvező helyzetet fel is használja egyik t. laptársunk: a „Miskolczi Napló”. Fújja napról-napra a riadót. Fújja toroka szakadtából, teljes erővel, hogy csak úgy tágulnak és dagadnak nyakán az erek. Harsogó kürtjének tágas nyílásán úgy ömlik kifelé a temérdek paragrafus és a sok polgármester, mint a gőzmalom kéményéből a füst meg a tüzes szikra. Azóta van tele a levegő paragrafusokkal és polgármesterekkel. A Bükk legmagasabb ormától le egészen a Sajó partjáig paragrafusokról és polgármesterekről csiripel minden veréb, ezekről énekel minden dalos madár. Az utcán járó-kelő nép s a most ideérkezett színész, vagy színésznő ha levegőt szí, azzal a levegővel egy megsértett paragrafust vagy egy polgármestert nyel el. Pedig hatalmas adag, akár Soltész Nagy Kálmánt, akár Kovács Lajost, akár Pállaghy Bélát, akár Németh Imrét nyeli el.

Szóval tele vagyunk paragrafusokkal és polgármesterekkel. Akár eszünk, akár iszunk, ételünkben és italunkban ott találjuk a paragrafusokat és a polgármestereket. Sőt még a mikor alszunk, akkor is paragrafusokról és polgármesterekről álmodunk. És ezt a nagy gyönyörűséget mind mind a mi laptársunknak: a derék „Miskolczi Napló”-nak köszönhetjük. Hála legyen az istennek, hogy paragrafusokkal játszó, csavargós eszű fiskálisok is nagy buzgalommal és mondjuk — hivatással kezelik a hírlapírói tollat!

Hanem uraim, nagy baj van. Az a sok ménkö paragrafus megárt. A józan gondolkodású népnek a gyomra csömört kap, esze pedig meggabalyodik attól a sok bolond paragrafustól.

Ugyan lehet-e okosnak mondani azokat a paragrafusokat, a melyeknek az egyike azt mondja, hogy *Kovács Lajosnak megválasztása után 8 nap alatt török-szakad el kell foglalnia állását*, mert máskülönben hivataláról lemondott-nak tekintetik. A másik paragrafus pedig azt mondja, hogy *Kovács Lajos mindaddig nem polgármester, a meddig megválasztása nem jogerős*, vagyis a míg megválasztását a felsőbb fórumok jóvá nem hagyják. No már most mit csináljon Kovács Lajos? Ha elfoglalja állását 8 nap alatt, akkor azt mondják neki: mit akar az ur, hiszen Ön még nem polgármester?! Ha pedig nem foglalja el állását, akkor meg azt mondják neki: Uraságodnak — úgy látszik — nem kellett az állás, hát most már mehet isten hírével. No kérem, ha ezekbe a paragrafusokba józan eszű ember bele nem bolondul; akkor nem lesz egy bolond ember sem ezen a világon. No de menjünk tovább.

Egy harmadik paragrafus azt mondja, hogy: *„megyei tisztviselő községi elöljáróvá nem választható.”* No kérem, ennek a paragrafusnak józan és okos voltát bebizonyítani egy esztendő alatt senki sem vállalkozott. Hiába van annyi sok tollforgató fiskális, egyiknek sem jutott eszébe, hogy ezt a paragrafust lábra kellene állítani, hadd látná a közönség, hogy az csakugyan egyenes és helyes törvény. De hát a tollforgató fiskálisok nem sokat törődnek a törvény igaz értelmével, ők a törvényt csak kiforgatni, csürni-csavarni szeretik.

Miután a tollforgató fiskálisok ennek a paragrafusnak okos, helyes voltát meg nem magyarázták; a közönség a maga józan belátásával arra a meggyőződésre jutott, hogy ez egy bolond paragrafus, mert hiszen, ha azt szó szerint értelmezzük, akkor a megye alispánja nem lehet városi polgármester, már pedig ez csak merő abszurdum. Minden tiszta gondolkodású ember úgy magyarázta ezt a törvény-paragrafust, hogy senki *egy időben* megyei és községi tisztviselő nem lehet. Ennek már

van értelme, mert a két állás inkompatibilis. Kovács Lajosnak esze ágában sincs, hogy a két állást megtartsa. Mihelyt megválasztása jogerős lesz, rögtön lemond megyei főügyési állásáról és elfoglalja a polgármesteri székét.

Egy negyedik paragraf . . . Ej, hagyjuk már azokat az ostoba paragrafusokat, mert az ember ha sokáig gondolkodik fölöttük — belebolondul.

No kérem, hát ezeken a paragrafusokon lovagol már egy esztendő óta a mi szeretett laptársunk: a derék Napló. És tessék megfigyelni, csak egy lóhátról beszél a magunkfajta szegény gyalogos emberekkel. Onnan kiáltja nagy stentori hangon, hogy egyedül ő áll szilárdan a törvény mellett, ő méri a hamisítatlan igazságot, a ki nem úgy beszél és nem úgy tesz, mint ő, az a város és lakosság érdeke ellen cselekszik.

Hát mi nem háborgatjuk laptársunkat ebbeli multságában. Felőlünk beszélhet és tehet, a mit akar. De azt már szó nélkül még sem hagyhatjuk, a mit csütörtöki számának vezércikkében mi rólunk irt. Azt írta ugyanis, hogy mi Saulusokból Paulusok lettünk vagyis hogy manapság már mi is azokat a hurokat kezdjük pengetni, a miket eddig ő pengetett. Hohó, atyánkfia az úrban, ez nem áll! Mi ma is csak azokat a hurokat pengetjük, a melyeket eddig pengettünk. Miként eddig, úgy ma is szerencsésnek tartjuk Miskolcz városát, hogy Kovács Lajost a polgármesteri állásra megnyerhette. Hanem azt a helyzetet, hogy a polgármesteri szék megüresedése óta csaknem egy esztendő telt el és még ma sincs polgármesterünk, szerencsésnek egyáltalában nem tarthatjuk. Kikeltünk tehát ez ellen az áldatlan állapot ellen. Eliteltük azokat, a kik ezt a szerencsétlen helyzetet megteremtették s erélyes hangon követeltük, hogy mindezeknek vége legyen már.

Lehet, hogy ez az erélyes hang a mi fent tisztelt laptársunknak nem tetszett, mert az hiszi, hogy ahhoz a hanghoz csak neki van privilégiuma.

Az őszi és téli újdonságok

megérkeztek; teljes választékú angol, francia és hazai gyártmányaink legremekesebb női ruhakelme különlegesen szép és dűchesse szövetek, valamint párisi és lyoni blous- és ruha selymek. — Elvem csakis a legjobb gyártmányok árusítása. A helyi piacon az elismert legjobb Geipel-féle ruhakelme gyárral, ugyszintén a híres Spoerry-féle lyoni selyemgyárral egyedül állok közvetlen összeköttetésben, s így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy azok az árúk, melyeket a fenti gyárak szállítanak, **egyedül nálam**

Szőnyeg-áruház a volt Makra-féle helyiség (Máhr Károly úrral szemben).

ROSENBERG GYULA

Női divat, vászon és kelengye áruház Miskolcz, a színház-épületben.

Kívánatra fehérnemű-árjegyzéket, valamint mintacollektiók ruhakelmék és minden más ozikkból készséggel ingyen és bérmentve küldök.

szereshetők be jutányosan. Minden egyes árucikknek szigoruan szabott, de olcsó ára nyíltan, számokkal van feltüntetve, miáltal üzletemben a **tulfizetés teljesen ki van zárva.**

Egyben van szerencsém a hölgyközönség figyelmét tisztelettel fölhívni. — Az M. Beyer & Co. bécsi legnagyobb kelengyegyáros cég **kizárólagos** raktárát bírom. — Megrendelt, kész kelengyék mindenkor megtekinthetők. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Azt is mondja a mi becses laptársunk, hogy igazságaink előterjesztésével kissé elkéstünk. Arany rájába kellene foglalni ezt a bölcs mondását, hadd látná az utókor, hogy a mai sajtónak egynémelyik orgánuma miként gondolkodik az aktualitásról. Ugyan kérem, azzal a panaszszal, hogy még *ma sincs* polgármesterünk, mikor kellett volna előhozakodnunk? Rögtön a választás után? Vagy egy hónap elteltével? Hiszen csak be kellett talán várunk azt az időt, a mikor a helyzet tarthatatlanná válik. Ez a helyzet most állott be, tehát nem késtünk el. Erről a dologról beszélni nemesak ma, de holnap is, sőt meg holnapután is lehet. Aktuális lesz ez mindaddig, a míg Kovács Lajos a polgármesteri széket el nem foglalja.

No miről beszéljünk még? Mi van még hátra? Igaz, a kecske meg a káposzta még hátra van. Ennek a példabeszédnek alkalmazásával laptársunk bizonyára remekelni akart; de hát ez bizony nem sikerült. Laptársunk ugyanis így szellemeskedik; „A közönség érdekeinek *káposztáját* megoltalmazni és a klikk *kecskéjét* is jóltartani egyszerre nem lehet”. Dehogyan lehet. Nagyon könnyen lehet, mert az a klikk vagyis a Kovács Lajos tábora nem bántja azt a káposztát, hanem inkább védelmezi. Itt van a cím határozottan eltevesztve. Az önök kecskéje az, mely már esztendő óta eszi azt a káposztát és ha ez az állapot meg sokáig így tart, akkor abból a káposztából még hirmondó sem marad.

Hopp! Még a *tojás-tánczról* sem szölkünk. Igen, a tojás-táncz! Azzal hízleg nekünk a derék Napló, hogy mi művészi tökélyvel lejtjük a tojás-tánczot. Nagyon köszönjük az elismerést. De hogy adósai ne maradjunk, mi is megmondjuk, hogy laptársunk meg miben kitűnő. Ő az *irodalmi szakács-művészetet* emelte a tökély magas fokára. Nincs az

az ökölnyi csirke, a melyből ő hizott libát vagy kacsát ne tudna sütni, persze idegen zaftban. A közönség aztán sohasem tudja, hogy mit eszik hát tulajdonképen: csirkét-e, libát-e avagy — *kacsát?*

Legyünk résen!

I.

Pár évvel ezelőtt, mikor a Vadnát Egerrel összekötő vicinális vasut létesítése körül megindult az eszmecsere, általános örömet okozott ez a dolog megyeszerte. Az akkori hírlapok élénken foglalkoztak ezzel a dologgal, mivel tisztában volt a közvélemény az új vasut jelentőségével s könnyű volt belátni, hogy az vármegyénk hegyvidékének közgazdasági, kulturális és közigazgatási haladását lesz hivatva elősegíteni s egy elszegényedésnek indult, jóravaló munkásnéppel bíró környéknek létérdekét biztosítani.

A megindult mozgalom szépen haladt előre; gyűléseztek, kijelölték, sőt fel is mérték az új vasutvonalat: a községek földesurai s közbirtokossága megígérte az anyagi támogatást, csak hogy az életrevaló terv mennel előbb testet öltön és hogy az új vasut végigrobogva a Bánvölgyön, azt a vidéket összekösse a járás és vármegye székhelyével.

A hirtelen fellobbant lelkesedés szalmaláng volt csupán; a korán ébredt szép remény szétfoszott s maradt minden a régiben. Tévedek. Dehogyan maradt, sőt a mi élhetetlenségünkől és nembánom-ságunkból származott tétlenségünket egy több életerővel, egy a jövőbe mélyebb belátással bíró vidék érdekeltsege igen ügyesen ki tudta használni a maga céljainak előmozdítására és oda is vitte az új vasut ügyét, hogy a közelebbi napokban már nem a Vadna és Eger közüli, de a Putnokot és Egert egy egészen

más vidékkel összekötő vasut érdekében volt a gyűlésezés és ennek az eszmének megvalósítása céljából jártak be az érdekeltek az egyes községeket s irattak alá a földesurakkal és a közbirtokossággal több ezer koronára menő építési segélyt.

Igy állván a dolog, városunk és vármegyénk iránti kötelességem készítet, hogy pro és contra elfogulatlanul ítélve, észrevételeimet megtegyem s ezáltal ebben az igazán fontos ügyben a befolyásos tényezők, u. m. a helyi sajtó, különösen pedig tevékeny alispánunk, a vármegyei közgyűlés érdeklődését és figyelmét felköltsem.

Lássuk a dolgot közelebbről!

A vasut által átvágandó Bánvölgye gazdag tüzelő- és építő-faanyagban, mész- és vaskőben, élénk foglalkozását képezi a lakosságnak e mellett a szénégetés. Ezen jó tulajdonok mellett a Bükk hegyesség az a része oly gazdag vadállományban, melynek párja messze vidéken nincs, s belseje pedig telve van kiaknázásra, értékesítésre váró köszénnel. S ha még ehhez hozzá vesszük, hogy Sajó-Szent-Péteren túl nagyobb helység, bevásárlásokra alkalmas hely nincs, hogy ennek a különben elég népes vidéknek terményei értékesítésére, szükségletei beszerzésére, ügyes-bajos dolgai elintézésére vagy Sajó-Szent-Péterre vagy legtöbbször Miskolcra kell bejönnie, mindez eléggé indokolja, mit jelent a vadna—egri vasut létesítése városunk érdekeinek, forgalmának előmozdítására.

Azt mondhatja valaki, miért említem ezeket, hiszen arról a vidékről eddig is bekerült városunkba a tüzelő- és építőanyag, eddig is jórészt mi vettük hasznát az ott égetett mész- és szénnek. Vadászaink minden kínálkozó alkalommal örömmel rándulnak ki arra a vidékre vadászszünetükhöz kielégítésére s a hegységek belsejében levő szén első piacza, mint eddig volt, ugy a jövőben

TÁRCZA

Hajnallott az égen.

Hajnallott az égen
A nyugvó nap párja,
Bánatosan zengett
A dalos pacsirta;
Bugott a vadgalamb,
Zokogott a gerle
— Sétálgattunk ketten
A virágos kertbe. —

Néztük az esthajnal
Biborló palástját,
Hallgattuk a galamb
S gerle zokogását,
S anyi kérdés jutott
Minikettőnk eszébe
— Mégis nem ejtettünk
Egy szót te se', én se'. —

A galamb, a gerle
Busan elzokogta,
A dalos pacsirta
Dalaiba fonta

Végtelen bánatunk,
Végtelen szerelmünk:
Ez volt oka, hogy oly
Szótalanok lettünk.
Nagylatky Cs. György.

Műtárlat.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —
Írta: **Kiss Lajos.**

II. Életképek. Tanulmányfejek és arc képek.

Életképekben is gazdag e tárlat s hozzátehetjük mindjárt, hogy ezek közt több, valóban becses műalkotásban van módunk gyönyörködni. Tanulmányfej is akad néhány és jó; portrait azonban csak egy pár.

Eisenhut Ferencz nagyhirű orientálistánk egy pompás keleti jelenetet örökített meg, mikor a mohamedán asszony a bazarban az *első fátyolt* vásárolja meg fölcsiperedett leányának. A fődött arucsarnok belsejét elöntő félhomályt csak itt-ott élénkíti egy-egy hasadékon beeső, diszkrét fényfoltocska s az egész vásári jelenet ezen félhomályban (hell Dunkel) bámulatos finomsággal és mégis frissen van megfestve.

A másik szintén jónévű orientálistánk, *Tornai Gyula* művei kevesebb

friss hatásnak, de azért alapos tudással és lelkiismeretes gondnal festvők. *Szövő asszonya* szintén érdekes keleti életkép, nem különben *arabs énekesének*, különös, nehéz fejlődésével, mesterein megmintázott feje.

Keleti jellegű a *Szenes Fülöp Judit*-ja is, melynek indokolt, heves mozdulatához mérve is kemény és nyers a technikája; nem is számítva, hogy a balkeze csuklóban nyomorék s az egész akt, különösen derékon alul, ellaposodik.

Igen szép a *Ferenczy kerti jelenete*, mely pomás szín összhangjával, diszkrét egyszerűségével egész lebilincsel. Rajtam kívül még sokan lesznek, a kiknek jobban tetszik *Ferenczynek* ez a kedves aprósága, mint a nagyképei.

A *Spányik Kornél No még egy csokót* cz. műve meleg, színes szalon-életkép, mely nagyon beillenek valamely izlésesen berendezett szalonba.

Bihari Sándor Kivánsi-ja idegenszerű ke-lapos leányalakjával, egy szobai csöndélet.

A *Peske Géza* három életképe között legértékesebb *Nótás Jáska*, érdekes világításban, jól és szepen megfestett fejevel. A *Kertben* cz. már inkább virágcsöndélet, melyen az a kis leány nagyon is elstüpped a nehéz virághalmazban. Azonban színes, hatásos és

is Miskolcra marad. Ezenkívül az ottani lakosságnak törvénykezni, bevásárolni ezután is hozzánk kell jönnie, sőt annak a vidéknek tanulósága iskolába első sorban csak hozzánk jöhet, a hol mindenféle iskola rendelkezésére áll. — Igen, elfogadható ez az okoskodás, de csak addig, a míg a mai helyzet fenáll, s a míg a Putnok—Eger közti vasut ki nem épült.

Eddig is hallottam már némelyeket úgy okoskodni, hogy a dolgok ilyen fordultának maga a Bánvölgye és az ottani lakosság az oka, mivel egyrészt a nevezett völgy nem nyújtana elegendő szállítási anyagot; az új vasut életben maradását pedig csak a teherforgalom biztosíthatja, holott másrészt a Putnok-ról kiinduló vasutnak Ózd, Czenter, Sánta révén évente olyan tetemes teherforgalma lesz vasáru és kőszénben, a mely nemcsak biztosítja az új vasut üzemét, de virágzóvá és jövedelmezővé is teszi. E mellett a kik így gondolkoznak — persze a saját malmukra akarván hajtani a vizet — azt is felhozzák ügyük támogatására, hogy maga a Bánvölgye se akarja az új vasutat, különben az anyagi támogatást nem tagadta volna meg sem Barcza, sem Bánhorvát, sem Bánfalva, sőt a távolabbi községekben sem talált az eszme erősebb visszhangra, s nem karolták fel, nem támogatták az ügyet eddig se kellőképen.

Ez az okoskodás csak látszatra helyes és a dolgokban járatlanok előtt állhat meg. Mert igaz, hogy Barcza, a mely alig van Vadnától 15—20 percnyi távolságra, továbbá Bánhorvát, Bánfalva, a hová Vadnáról szintén egy félórás kocsijárással könnyen el lehet jutni, nem látja olyan nagy szükségét a vasutnak, mint Visnyó vagy Apátfala, s így nehezebben megy bele a költségek fedezésébe is, de eddigi tartózkodásának azért nem a megátalkodott esőkönyöség vagy a maradiság az oka, hanem

mivel nem volt kellőképen felvilágosítva, mert ugyanolyan anyagi támogatást akartak és vártak ezektől a községektől is, mint a távolabbi fekvőktől, holott elegendő volna, ha ezeknek jóindulata s erkölcsi támogatása biztosíthatnák.

Én úgy gondolom, hogy a Putnokhoz közel fekvő falvak meleg érdeklődése, melyre a vállalkozók oly örömmel hivatkoznak, onnan ered, mivel tudják, hogy anyagi segítségükre nem lesz szükség, fedezik azt helyettük a völgyön fenálló iparvállalatok s maga Gömör-vármegye, csak hogy magukhoz tereljék vármegyénk felső részét és terményeiknek Egeren át az Alföldön piacot teremtsenek.

Említettem, hogy a Bánvölgye bőiben van mindenféle természetadta adományoknak. Ezeknek a kihasználása ekkoráig kezdetleges módon s kis mértékben történt, mert a szekéren való szállítás mellett, a mai magas munkabért is hozzávéve, elenyészően csekély a befektetés után várható haszon. Ellenben a vasut megnyitásával olcsóbbá válnék a szállítás, minek következtében egyszerre megélnék az egész völgy; mészégető kemenczék létesülnének, jobban kihasználhatnák az erdőségek faanyagát, az eddig kiaknázatlan kőszéntelepek megnyílnának a forgalomnak. Ez által kettős célt érnek el: egyrészt fellendülne annak a vidéknek vagyoni állapota, mert termékei könnyebben kerülhetnének piacra; másrészt városunk is olcsóbban jutna fához, kőszénhez és sok más mindenféle mindennapi szükséglethez. Általános igazság, a merre vasuton könnyebb eljutni, oda inkább megy a közönség bevásárolni. Ha vasuton jöhet be ide a falusi ember, nem gátolja jövetelében sem eső, sem hideg, s itt adja el buzáját, marháját, itt szerez be magának egyet-mást, különösen mikor még hivatalos dolgai is ide kényszerítik.

Ezzel szembe mihelyt Putnok felől

megindul az új vasut, nem fogja a visnyói ember fáját, vagy a mályinkai szénégető szénét azontul szekéren Miskolcra hozni, a mely sok időt rabol el embertől és munkától, de a mi eladni valója lesz, vasutra teszi és szállítja Eger felé az Alföldre, hol áruját jobban is értékesítheti.

Mennél több irányból jó össze valamely városba a vasuti hálózat, annál olcsóbb ott a megélhetés, mert több a lakosság éléskamrája. Így van városunk is. Azonnal megfogjuk érezni a Putnok—Eger közti vasut káros hatását. Még inkább megdrágul a piacunk, drágább pénzen s nehezebben jutunk tüzelő anyaghoz, a melynek beszerzése már most is igen költséges, mert akkor már Gömör se egyedül a mi részünkre fog köszönet szállítani; ezenkívül meg napszámost se kapunk többet arról a vidékről, elveszik tőlünk a munkaerőt a gömöri gyárak és bányák, pedig fejlődésnek indult szőlőkultúránkra számot tevő, hogy a Bánvölgyről mennél több munkást nyerhessünk, mivel az a vidék mindenkor a legkiválóbb szőlőműveseket szolgáltatja. Iparosaink, kereskedőink mindannyian kárát fogják látni ennek a dolognak, mert nem Miskolcra lesz azon környék bevásárlási helye, de Putnok, Rimaszombat és Eger. Veszíteni fog városunk kulturális téren is, mert annak a vidéknek tanulósága arra felé terelődik, hová vasuton könnyebben eljuthat, nyomában fognak járni a szülék és az intelligensebb elem. Hogy pedig a tanulók révén a szülék mennyi pénzt hoznak be városunkba s mennyire megérezhető a tanév megnyitának hatása iparunkon és kereskedelmünkön, azt a mi derék iparosaink s kereskedőink tudják legjobban, ők bizonyíthatnak leginkább állításom igazsága mellett.

Igy tehát a mellett, hogy az új vasutal az egész Bánvölgy Visnyóig semmit sem nyer, meg fog ritkulni városunk személy- és áruforgalma, a minek

tetszeni fog azoknak, a kik a sok meleg színt szeretik. Az *Incselkedés*-en a nem magyar arcú, u. n. mű-paraszt fiú, sőt a kis kutya láttára is valami kellemetlen érzet kél bennünk, olyanféle, mint a mirőt a láb-ficzámodás okoz.

A *Vastagh György Friss Ujságja* nagy gondal kidolgozott vezércikk. Ugyanőtőle a *Szénagyűjtők* sokkal jobb, egyszerű, magyaros dolog.

A *Nádlér Róbert Zsellérháza* kiváló gondal s mégis üdén megfestett interieur. Ellenben a *Kimnách Szepülő asszonyok* cz. képe meglehetősen keményen megcsinált tiszparti népies jelenet.

A *Tull Ödön Kovácsmühelye* szintén derék mű, a mely bizonyítja, hogy helyes érzéssel, szorgalmas megfigyeléssel akvarellben is lehet erőteljes dolgokat alkotni. Ezért nyert díjat is ez a mű Budapesten. Ismét más festés-technikát mutat be *Rippl-Rónai*, a ki az utóbbi években leginkább pastellel dolgozik. Egy pár színpastellal, alig valami rajzzal, megkapó egyszerűséggel vetette papírra a *fehér konyhát*.

Grósz Béla egyik képének czimme: *Mind a kettő hamis* . . . Sőt a harmadik, a festő is az! Másik műve egy női fej, czime:

Meghalt! . . . Ki halt meg? Mert erről az arczról semmi nagyobb megrendülés nem olvasható le, csak egy kis szomorúság. Öreg művész régi modoru dolgai. Tiszteljük a kort s hallgatunk.

A tanulmányfejek közt első helyen áll a *Kunfi Lajosé*, a ki *Csertán István uram* tipikus magyar arcát festette meg bátor, modern technikával. De vajjon megadna e erte 1000 koronát *Csertán uram*? Úgyes dolog a *Kriesch* tanulmányfeje is, melyet bizonyosan az új országház nagy freskóinak festése alkalmával vetett vászonra.

A *Szenes Thisbe*-je egy fehér kendővel fődött, érdekes, szőke pisze női arc. De miért Thisbe? Tudtommal ilyen keresztnev hazánkban nem használatos. *Olasz nő*-je egyszerűen, szélesen kezelt jó fej; a *Toreador kedvese* is maradhatós. Ellenben *Amor*-ja csak egy ügyesen lefestett barna-piros arcú, jámboran báméskodó gyermek.

Rippl-Rónai Tanulmányfeje a nagy foltokban jól egyszerűsített, világos pastell-arczkép, melyről nagy tudással van elhagyva minden aprólékos részlet. *Rózsátó* cz. „műve” azonban olyan gyermekes dolog, a mely a naiv egyszerűség czimén igényelhető legenyhébb kritika mértékén is alul marad. Ez, meg a

Barsy: Pihenés cz. (100 sz.) mindenféle elrajzolt, vajudó akt-tanulmánya igazán nem valók e szép tárlatba*).

E kellemetlen dolgoktól elfordulván, menjünk inkább a bejárat két oldalán elhelyezett majolika-szoborművekhez és gyönyörködjünk a *Kallós Ede Vásárfia* és *Rozmaring* cz. zamatos, magyar életképeiben; valamint a *Telcs* Ede két kedélyes, jóízű humoros művében, mely utóbbiakat különben már jól ismeri a mi közönségünk egy helybeli könyvkereskedés kirakatából.

Az arczképek közzé kell sorolnom a *Szenes Pax*-át, mert a különben becsületesen megfestett egyszerű arc még a mellére tett pálmáig révén sem mutat semmi a *béke* eszméjéhez. Ha csak úgy nem akarjuk magyarázni, hogy mivel nem bánt senkit.

A *Bizony* Ákosné művét már méltattam akkor, mikor a budapesti tárlaton volt kiállítva. Ujabb alkotás a *Kemensky* Árpád portrait testménye. Derekas munka, kissé tulmodern előadással, a mennyiben mintegy aggódó gondossággal látszik kerülni a rajzot főleg a ruhán. De az arc nagyon szép, puha és minden bizonynyal találó is.

*) Már le is akasztották onnan.

kárát kivétel nélkül mindnyájan meg fogjuk érezni.

Gömörvármegye és a fejlődésnek indult Putnok jól látja ezeket s kellőképen tudja értékelni az elérhető haszont, azért mindent elkövet, csak hogy az új vasut ne Miskolcz. Borsodvármegye anyagi gyarapodására, de saját megizmosodására szolgáljon. Megmozgat minden követ, igyekszik a maga részére megnyerni az érdekeoportokat s megszólaltatja befolyásos férfait, szóval mint előrelátó gazda, jó eleve biztosítja magát és igyekszik kihasználni saját javára a helyzetet.

De előttem a materiális és kulturális érdekek mellett még egy más dolog veszedelme is elő-előtűnedezik. Nagyon természetes, hogy a putnok—egri vasut létesítésével az új vasutvonallal túlunk elvágott egész Barkóság mintegy geographiailag is megszünt Borsodhoz tartozni. Mihelyt az a nép lassacska elszokott Miskolcztól, mihelyt könnyebben eljuthat máshová s mihelyt az érintkezés folytán több és több érdekszál fűzi Gömörhöz, azonnal fel fog támadni benne a vágy, hogy közigazgatásilag is Putnokhoz, illetve Gömörhöz csatoltassék, hogy Putnokon vagy esetleg Egerben intézhesse el hivatalos dolgait. Rövid idő múlva fogjuk hallani, hogy a dédesi választókerület, melyben ez idő szerint 43 község Dédesben, tehát épen a Bán völgye központján választ magának képviselőt, újból rendeztessék s esetleg osztassék meg a szomszéd választókerületek közt.

Ennek természetes következménye lesz, hogy vármegyénk az a része egy-két politikus, pár ügyes szószóló közbenjárására Gömörhöz vagy részben ehhez, részben Hevesvármegyéhez fog kapcsolattani, azok kiegészítő részeivé tétetik. Hogy mit jelentene ez vármegyénk erkölcsi reputációjára, s hogy ennek a gondolatnak megvalósulása nem is tartozik a lehetetlenségek közé, bárki meggyőződhetik, ha egy futó pillantást vet vármegyénk térképére s ha elgondolja, hogy a politikai, személyi érdekek miatt már akárhányszor sok, szinte kivihetetlenek, hihetetlenek látszó dolog megvalósult, dülőre jutott.

Azt hiszem, az elmondottakban elég világosan feltüntettem azokat a veszedelmeket, a melyeket a kérdéses ügynek ránk nézve kedvezőtlen megoldásával szenvedni fogunk.

Okos ember addig gondoskodik a baj elhárításáról, mikor még fejére nem szakadt. A jelen esetben a mi első teendőnk is az: gondolkozzunk, emeljük fel szavunkat, kövessünk el mindent a magunk, városunk és vármegyénk érdekében, intézkedjünk idejekorán, hogy késő megbánásra ne ébredjünk s nembánom-ságunkat drágán ne kelljen megfizetnünk.

Hogy hogyan védjük a magunk igazát, mik legyenek teendőnk, bátor lesznek a tek. Szerkesztő ur szives engedelmével ennek a dolognak megvilágosításához soraimmal legközelebb a magam részéről is hozzájárulni.

Molnár József.

Egy nagybecsű könyvről.

Keresztessy Sándor vármegyei tisztviselő megírta *Miskolcz színészetének történetét*. A sajtó hasábjain megjelentek olykor-olykor egyes részletek a könyv tartalmából. De a közönség — sajnos — hidegen fogadta az értékes művet. Nem siet, hogy támogatásával a könyv megjelenését elősegítse.

Ennek a közönyösségnek oka bizonyára abban rejlik, hogy a közönség nem tudja, mily nagybecsű művelődéstörténeti munka az. Ha tudná, bizonyára szívesen áldozná filléreit, hogy ez a ritka mű mielőbb napvilágot lásson.

A könyv belső értékére vonatkozólag ime itt közöljük Tóth Pál felsőbb-leányiskolai igazgató bírálatát, melyet a borsodmiskolczi közművelődési és muzeum egyesület irodalmi választmányához a napokban nyújtott be.

A bírálat a következő:

Mélyen tisztelt Választmány!

Szeptember 12-én tartott választmány-ülésünk megbízásából figyelemmel átolvastam Keresztessy Sándor urnak *Miskolcz színészetéről* írott munkáját és véleményemet arról a következőkben van szerencsém be-terjeszteni:

Az egész munkán meglátszik, hogy szerzője kedvvel, volt élethivatása iránt való előszeretettel foglalkozott tárgyával.

Ennek tulajdonítható az a nemcsak becsületes, lelkiismeretes, de sikerült munka is, a melyet végzett. Sajnos, hogy a vidéki irodalmi munkásság hálátlan szerepre hívja azokat is, kik hivatva volnának figyelemre méltó művek alkotására.

Ime itt is egy bizonyíték erre a kezünk alatt levő becses tanulmány érdemes írójánál.

A ki általában történetet ír, akár egy rövid vagy hosszabb élettörténetet, nemzeti, politikai vagy irodalmi történet legyen az; — akár néhány évtized, század, vagy századok eseménye. — lelkiismeretesen, gond- dal, a lényegesebb események okszerű megkülönböztetésével, nagy fáradsággal, a tudás erejével kell annak munkálkodni. És ez a munkásság annál méltánylandóbb, maga a munka annál becsesebb, minél inkább foglalkozik szellemi életünkkel, művelődésünk fejlődésével, s minél inkább megjelenik abban a nemzeti érzés, s minél inkább kidomborodik abban a nemzeti művelődéstörténet.

„*Miskolcz színésze*“ írója így munkálkodott mégis azt írja nekem egy hozzám intézett levelében, hogy alig egy-két előfizetőre számíthat, s kételkedéssel néz a jövőbe, hogy egyáltalában megjelenhetik-e műve a közönség számára?

En határozottan kiemelen a szerzőt kétsége lehangoló érzéséből, a mikor nem csak elismerésemet nyilvánítom becses tanulmánya iránt, hanem azt érdemesnek tartom arra, hogy mint a sajtó egyik sikerült terméke az olvasó közönség asztalára kerüljön; — nem csak, de mint kulturhistoriai művet irodalmunkban házagpótlónak is tartom.

„A magyar játékszin előzményei Miskolczon“ című bevezető s ezzel összefüggésben a pesti színészet, valamint a báró Wesselényi szintársasága Miskolczon 1801-ben és az a négy levél, mely közül hármát Miskolcz György, akkoriban birtokos, később megyei főpénztárnok és szolgabíró, egyet

Dániel Sámuel sajó-szentpéteri lakos bizonyosan báró Wesselényinek megbízottja írt, nemcsak irodalomtörténeti érdekűek, de élvezetes olvasmányok. A következő fejezetben örömmel s méltó büszkeséggel olvassuk, hogy, midőn a pesti magyar színjátszók játsszói engedélyt a német színigazgató megnyirbálta olyképp, hogy vasárnap, vásár és ünnepnapok alatt nem engedte át a magyar színészeknek helyiségét: Pestmegyének 1808 júniusi közgyűléséből kelt átiratára a megyéhez, Borsodvármegye felterjesztése a nádorhoz, rendkívül jellemző képét adja annak a buzgalomnak, melylyel a „színészet, nemzeti jog szempontjából mint féltett kincset megvédeni törekedett.

Meglepő s talán Magyarország kulturhistoriájában is méltán érdemes adattal szolgál a következő cikk, a mely mondja, hogy 1815 ben a pesti színjátszó-társaság, Pestről elköltözni kénytelenítetvén, Miskolczra szállított, hogy ott maradjon mindaddig, míg az új színház Pesten elkészül. Így tehát akkor Miskolcz volt az országos színészet központja. Az a levél, melyet ebben az ügyben Pestmegye Borsodmegyéhez intéz, a miskolczi fogadtatás, az első előadás, a szomszéd vármegyék lelkesedése és áldozatkészsége. Dugonics Andrásnak „Az arany percek, A tatárok Magyarországon, Báthory Mária“ című darabjainak lelkes előadása, Déryné első föllépése és ünnepeltetése, igazán tanulságos és érdekes olvasmányok, melyeket méltán egészít ki az a levél, melyet Borsodvármegye Palóczy László főjegyzője által küldött Pestvármegyéhez.

Megtanuljuk ebből a munkából, hogy Miskolcz értelmes polgársága, a város előkelői, már akkor sem a komédiásokat, hanem a nemzeti nyelv apostolait látták a színészetben.

Nagy fontosságú adat Miskolcz művelődési történetében, hogy miután Pesten sikertelenül fáradoztak egy állandó színház építésén: Miskolcz és Borsodvármegye közönsége a szomszéd és távolabbi megyék adakozásából is állandó színházat épít, még pedig az első adakozó herceg Breczenheim Károly volt Bécsből, ki egy szép levél kíséretében 200 forintot küld a hozzá intézett felhívásra. Valóságos kedves epizód számba megy a munkában ez a levél, melyet Desewffy, Kazinczy Ferenczhez intézett a miskolczi színészek ügyében.

1818 május 20-án már készen van a miskolczi színház tervrajza; költségvetésre 37,930 répes forint. A helytartó-tanács ugyancsak megcenzurázza az előadandó darabokat. Az alapkővet 1819 május hó 17-én tették le Klobusitzky József főispán, Kiscsoltói Ragályi István alispán, Palóczy László megyei főjegyző, Szrogh Sámuel, Miskolcz György, Erős József, Csizsár Pál megyei táblabírák jelenlétében. Egy újabb felhívása, egy újabb jelentékenyebb adakozások folynak be. 1826. bérletet nyitnak. A bérlők között vannak: Gróf Széchenyi István. Az Eszterházy, Battyány, Andrassy, Károlyi, Vay, Szirmay, Erdődy, Keglevits, Szentmiklósy, Puky, Majthényi, Szepessy, Ragályi, Veresmarthy, Patay, Csáky, Lossonczy, Bárczay, Almássy, Komáromy, Darvas, Mocsáry családok. Gróf Széchenyi István, Pozsonyból 1827. május elején levelet írt, a mely magában elég volna, hogy mint nagybecsű

ereklyét, minden miskolci ember megszerze.

Az első előadás a miskolci állandó színházban 1828. febr. 17. volt Megnyitó előadásul a „Sevillai borbély“ került színre. A társulat tagjai közül itt voltak: Egressy Gábor, László József, Mátéfi, Szöllösy, Ujfaluzy, Telepy György, Várady Károly, Bartos Klára, Déryné, Kovácsné, Matéfyne, Ujfaluzyne, Sáska Biri, Telepyne, Veress Eszti.

Innen kezdve egész máig a színháznak 1843-an történt leégésével, s egy újonnan építendő tervezetével, annak 1857. év szeptember 3-án történt megnyitásával az egymásután következő évek viszontagságával a színházi bizottságok, a színigazgatók, az egyes szintársulatok tagjaival, az előadott darabokkal s a színház anyagi ügyeivel foglalkozik a szerző, mindenütt sok érdekes adatot nyújtván az olvasónak.

En magam részéről, a ki legfeljebb néhány styláris hibánál használtam két írónal való jegyzeteimet, csak köszönetet mondhatok szerzőnek. A legszebb köszönet pedig az lesz, ha Miskolcz érdemes közönsége, a különböző egyesületek, tanintézetek előfizetnek a munkára.

Miskolczon, 1902. október 6.

Kiváló tisztelettel

Tóth Pál.

Van mégis új a nap alatt.

Kisütötték sok mindenről — a mit új dolognak tartott a világ, — hogy egészen egyik sem új gondolat, mert más formában, más célra vagy más alakban ösmerték a régiéket is. A rómaiak, a görögök, a főncziaiak vagy kínaiak, — de valamely prehistorikus nemzet kultúrájában már ösmert dolog volt ez is, amaz is.

Ösmerték a technikának ezer csodáját, újnak gondolt találmányát: ösmerték a szép-művészeteknek minden fajait; az irodalom minden ágában örökbecsű alkotásokat produkáltak; fordítottak a hazai nyelvről idegenre vagy idegenből a hazaira; ösmerték a kisebb kaliberű plágiumot, s gyakorolták a nagyobb szabású irodalmi szélhámosságokat; de egy dologról sejtelmük sem volt; ezt az eszmét a mi századunk fedezte fel.

A mi városunké a dicsőség, hogy e korszakot jelentő eszme megszülehetett; egy miskolci lapé az örök babér, hogy egy új gondolattal lett gazdagabb az emberiség.

Ez a lap-társunk ugyanis egy tárczát közölt. Nem is eredetit, nem is ollóztat, s nem is fordítottat, hanem olyat, a mi magyar nyelven már látott egyszer napvilágot. Akkor valaki ezt a tárczát lefordította németre, s lap-társánk pedig ugyanezt a tárczát németről magyarra visszafordította, s úgy közölte le.

Nos hát ez az kérem, a miről ez ideig e gyarló világ álmodni sem mert. — Hiszen igaz, az már mind megtörtént, hogy valaki a más gondolatát szinte földolgozta; de hogy ugyanazt a dolgot az átfordítás után még visszafordítsa, arra eddig nem volt eset.

Természetes, hogy ezzel az eszmével az egész világ irodalomban egy új korszak fog beállani. Új dolgot ezentúl csak minden ezredik író fog írni, a többi pedig ugyan-

ezt át- és vissza fogja fordítani a végtelenségig. Fogjuk élvezni Jókait svédből, Petőfit dánból, Tompát spanyolból, Vörösmartyt pedig portugálból visszafordítva. Az ember tragédiáját csak úgy fogjuk olvasni, ha a kirgizból fordítják vissza; a Falu rosszát japánból, Deák Ferencz iratait kinaiból. Tóth Bélát a szamojédból, Herczegh Ferenczet a patagón nyelvből, Eötvös Károlyt pedig a perzsa nyelvről fordítatják vissza. S ha egyszer a helybeli halhatatlanokra kerül a sor, a Golcz Julián szellemes csevegését a hottentotta, a Sziporka Lomb bájos verseit pedig az eszkimó nyelvről visszafordítva élvezhetjük meg. Micsoda pokoli élvezetek lesznek ezek!

Vizont pedig, ha plagizáció vádjával nem illetnének, azt mondanám, hogy a visszafordítás eszméjét fejlesszük tovább. Így a képzőművészeti dolgokat is nem csak másolni, de visszamásolni is lehetne. Az előadó művészetben lehessen nem csak utánozni, de visszautánozni, s egy általában ne csak utáncsinálni, de visszacsinálni is lehessen mindent.

De lehessen legelsőbbben is visszafelé tölteni az időt, s visszafelé élni az életet is. A mi különösen azért lenne jó, hogy ha valaki egyszer valami roppant bolondot csinált, legalább azt is visszazippantassa.

K.

UJDONSÁGOK.

— **Uj hadtestparancsnok.** Kitünően értesült forrásból vettük a következő hírt *Pokorny* Hermán tábornagy, a VI. hadtest parancsnoka rövid időn belül a nyugállományba lépés helyébe *Mártens* Lajos lovag, olmtüzi divizionárius altábornagyot nevezik ki a kassai hadtest parancsnokává.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Holnap, azaz vasárnap ismét ünnepe lesz Mező-Keresztes városának. A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület egyházi és világi férfai gyűlnek ott össze, hogy *Kun* Bertalan püspök és báró *Vay* Béla főgondnok elnöklété alatt őszi rendes közgyűlést tartanak. A gyűlésnek nagyon sok fontos és érdekes tárgya lesz. Holnap fogják ott felavatni azokat a lelkészeket, a kiket a nyolcz egyházmegye területén a legutóbbi két év alatt megválasztottak. A fölavatás a templomban nagy ünnepélyességgel megy végbe. Ezen kívül a sárospataki akadémiába egy jogtanárt és egy bölcsészettanárt fognak választani. Városunkból résztvesznek a gyűlésen: *Kun* Bertalan püspök, *Tóth* Dániel esperes, *Nagy* Ignác lelkész és kerületi tanácsbíró, *Sólyom* Gyula, mint fölavatandó harsányi lelkész, *Lévay* József, *Mikulecsky* István *Molnár* Bertalan tanácsbírók, *Csik* Dániel püspöki titkár, *Rutthay* Menyhért lapunk szerkesztője és még többen. A mező-keresztesi egyház szíves vendéglátással ma délután fogadja az érkező vendégeket.

— **Bírói kinevezés.** A király magyar igazságügyi miniszterének előterjesztésére *Szendeffy* Károlyt, a kassai kir. táblához berendelt bírósági jegyzőt a miskolci kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki. Az új albiró hosszabb ideig mint jegyző működött az itteni törvényszéknél, hol mint jeles képzett ségű munkaerő volt ismeretes.

— **Esküvő.** Csütörtökön délelőtt fényes esküvő volt városunkban. *Sághy* Vilmos cs. és kir. 5. ezredbeli főhadnagy tartotta esküvőjét *Herczinger* Ilona urhölgygyel, *Herczinger* Imre üzletvezetőségi főpénztárnok szép leányával. Az anyakönyvvezetőtől a násznép a mindszei róm. kath. templomba vonult a hol az ifjú párt *Blassejovszky* Fe-

rencz apátplébános áldotta meg. Az esküvőt fényes nászszakoma követte, a mely után a boldog pár nászutra ment.

— **Iparos tanoncz-iskolai bizottság.** A napokban alakult meg az iparos tanoncziskolai bizottság, a melynek tagjaiul Bogdán Illés, Fleiszig Ede, Görgei Márton, Hesz Miklós, Karla Bertalan, K. Papp László, Pfliegler J. Ferencz, Pollatsek Andor, Putnoki Antal, Stimm Lajos, Szlavkovszky Imre és Viszlai József lettek megválasztva.

— **A színház megnyitása** alkalmából a közönség több rendelkezéses dolgot fedezett fel. Egy panaszos levelet mi is kaptunk a közönség köréből, mely így szól: „Tekintetes Szerkesztőség! Szerdán, 8-án a színház megnyitásakor a többi kíváncsiak között én is ott járkáltam megnézni a színházba menőket és így persze alkalmam volt egy kissé a csarnokban is szétnézni. Hát bizony, mondhatom, nem vagyok megelégedve a mi színházunk bejáratával és az ottani állapotokkal. A csarnok előtt a járda felett a lámpa nem égett, bent a csarnokban a ki-bejáró piszkos, poros, akár kint a járda az utcán. Miért nincs az valami szép kövekből, márványból, mint ilyen nagy városok és színházhoz illenek? A portási szolgálatot egy szegény ember a város ködmönébe bujtatva, puha fekete ócska kalapban teljesíti, patkós csizmában, félénken botját a hóna alatt szorongatva. A rendőrök miért nem teszik fel a lószőrös kalapjukat? Hát akkor mikor hordják, ha ilyenkor sem és miért diskurálnak? A pénztár előtt vaskorlát nincs? Szőnyeg a csarnokban, lépcsőkön nincs.“

— **Athelyezések.** Báró *Vay* Elemér főispán *Maklary* Dezső közigazgatási gyakornokot a központból a sajszentpéteri járási főszolgabíróvához, *Miklos* Ödön közigazgatási gyakornokot a sajszentpéteri járási főszolgabíróvához a központba helyezte át. *Lipcey* Zoltán vármegyei tb. aljegyzőt pedig a központból a miskolci járási főszolgabíróvához visszahelyezte.

— **Magyar név.** *Grünfeld* Bertalan Sándor, miskolci lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel, „Görgény“-re változtatta.

— **Bérkocsi-vizsgálat.** Csütörtökön délután *Lukács* Béla főkapitány és *Fliegl* László vágóhídi állatorvos bérkocsi és lóvizsgálatot tartottak a városházán. Az előállott bérkocsik közül hatot kitiltottak a közhasználatból, egy más kocsinál pedig több apróbb javítást rendeltek el.

— **Házi tolvaj a Koronán.** Hol maga *Reidinger* Béla a Korona szálló tulajdonosa, hol pedig *Sipos* Jenő a főpinczér többször panaszt emelt a rendőrségnél, hogy a szálloda étterméből, szobáiból és egyéb helyiségeiből nap-nap mellett eltűnik valami. Egyszer a fehéreneműket, máskor az ezüst feléket, majd a készpénzt dézsmálták meg, a nélkül, hogy nyomára tudtak volna jönni, hogy ki hát a tolvaj. Most végre reájöttek, hogy egy nagy csomó fehéreneműt *Tóth* Eszter a szálloda mosónője tüntette el, a ki mintegy száz darab asztalkendőket és terítőt lopott el apródonkint. A rendőrség most azon irányban nyomoz, hogy egyéb lopás nem terhel-e a mosónő tag lelkiismeretét.

— **Előljárási ülés.** A miskolci ipartestület előljárási ülése október hó 14-én azaz kedden d. u. 5 órakor rendkívüli ülést tart az ipartestület tanácstermében.

— **Szélhámos adománygyűjtő.** Dr. *Kovács* Gábor gimnáziumi igazgató jelentést tett a rendőrségnek, hogy valamely szélhámos azal gyűjt könyvradományokat a pataki főiskola részére, hogy ő dr. *Kovács* Gábor unoka öccse, s a pataki jogakadémia segélyegyletétől meg van bízva, hogy a protestáns családoknál gyűjtést rendezzen. Ugyanezen szélhámos külföldben a körülmények szerint más és másnak adja ki magát, így *Gagy* Sámuel kereskedelmi iskolai tanár házában székely embernek adta ki magát, aki valamely székely ügy érdekében eszközt gyűjtést. A

rendőrség a csaló letartóztatására megtette a szükséges lépéseket; mi pedig ez uton is fölhívjuk a közönség figyelmét, hogy ha valamely házban jelentkezne bármi ürügygel is ezen csaló, a legközelebbi rendőrrel tartóztassák le.

— **Egy eltűnt kabát.** A rendőrség egy eltűnt kabátot nyomoz. Nem olyan akármilyen kabátot, hanem egy selyem bélésű, bársony gallérú, előkelő kabátot, a minék a zsebébe egy pár szürke keztyű is volt. E hónap harmadikán veszett el a szoban forgó kabát a bábonyi bércztől a megyeházaig terjedő utvonalon, s mert a gazdája keresteti, bizonyos tehát, hogy a kabát vágyott új gazda után. Talán azért, mert nem viselte gondját eléggé; talán azért, mert... de mit kutassuk miért, elég az hozzá, hogy egy fekete kabát kerestetik. S ha egy becsületes megtaláló elviszi a hűtlenné vált kabátot a városházára, a tulajdonos háláján kívül még illő jutalomra is számíthat.

— **Meglopott szállító.** Wilhelm Herman miskolczi szállító egyik kocsijáról, a melyen a vasutról szállították be a különböző portékákat, valaki egy ötven korona értékű csomagot ellopott.

— **Félbemaradt öngyilkosság.** Szinte elfogadhatóvá tudja tenni némely ember az ősi akziómát: nehéz az élet! Stein Herman is, a becsületes cipész legény ráunt a hívságos földi gyönyörűségekre. El-elmondogadta nagy szomorúsággal, hogy így meg amúgy nem érdemes a vesződség; előbb-utóbb is mi lehet a vége, elpusztul az ember. És hát jobb előbb, mint utóbb. Ebben fejezte ki az élet-től való irtózatát. Tegnap délután bucsut se mondott a kapufélfának, csak elhagyta a csöndes műhelyt, s ment, ment egyenest a Sajónak. Kint a hid mellett, a Sajó partján *felfügesszette* magát egy szomorú fűz lehajló ágára, akkurátusan a susogó habok felé. A zsinog azonban nem bírta el a terhét: Stein Hermann a hűs hullámok közé zuhant. Szerencsére arra járt egy halászszerber, a ki hamarosan partra szállította az életunt legényt, akinek egyébként és ezidő szerint egyetlen hajszála sem görbült.

— **Verekedő atyafiak.** Hogy Magyar Vendel és Kiss Ábrahám az atyafiságos kötelék daczára sem valami tulságosan szeretik egymást, arról szegény Magyar Vendel elég sokat regélt tegnap a rendőrség előtt. Előtte való éjjel ugyanis a rendőrök szedték föl a király-utczában, ahol véresen és egy kissé részegen feküdt; s másnap reggel aztán elpanaszolta, hogy egyetlen veje bánt el vele olyan alaposan. Részegnek már részeg volt a találkozás előtt is, de véres csak azután lett. A rendőrség a nem épen gyöngéd vő ellen az eljárást megindította.

— **Öngyilkos cselédleány.** Kovács Julianna 16 éves cselédleány tegnapelőtt este szerelmi bánatában marólugot ivott. Életösszötte azonban nagyobb volt a bánatánál, mert alig hogy megitta a mérges folyadékot, azonnal segítségért kezdett kiabálni, s rimázkodott az előhívott orvosnak is, hogy segítsen rajta. A leányt beszállították az Erzsébet kórházba, a hol a rögtön alkalmazott orvosi segély bizonyára nemcsak megmenti a fiatal gyerek leányt az életnek, de egyuttal keserves leczkét fog adni ez alkalom arra is, hogy máskor ilyen éretlen gondolatokkal ne foglalkozzék.

Tea, rum, cognac, kétszer tisztított spirítus, likör- és rum-essenciák legkitünőbb valódi minőségben.

Fenyő illat s más szoba illatok. — Valódi csukamájolaj, fehér 1 K 20 f., sárga 1 K. **Illatszerek,** pipere-szappanok nagy választékban.

SZABÓ BÉLA

pipere-szappangyáros gyógyáru s illatszertüzetében
Miskolczon.

Egy butorozott utcza szoba

előszobával, kiszolgálás nélkül

kiadó Városház-tér 20. sz. alatt.

Értekezhetni ott a fényképészeti műteremben.

— Legújabb női ruhakelméket és más divatáru cikkeket legczélsezerűbb Braunfeld Sándor áruházában beszerezni, a mennyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb szabott ár minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a tulajdonos ki van zárva.

DUNKY FIVÉREK

os. és kir. udvari fényképészeknél

Miskolcz, Városház-tér 20. sz. a.

művészi kivitelű fényképek készülnek mindennap este 6 óráig.

ha sötét van műfénynél.

Műkedvelők részére friss vegyszerek és száraz lemezek kaphatók.

Színház, művészet.

Ősz van. A repülő felhők minden pillanatban esővel fenyegetnek; a föl-föl bukkanó napnak melege alig hogy van, az őszi szellő ezrével szakasztja a sárguló lombokról a falevelet — megkezdődött a szezon.

A fecskék elköltöztek, de jött helyébe egy másik csicsérgő, dalos csapat, — a színészek.

Szerdán este volt az első előadás. Szép közönség töltötte meg a színházat is; valami kis elfogadás a játékon is meglátszott, szóval igazi bemutató előadás volt. A második nap már gyorsabban perdült az előadás, bár az is igaz, hogy az igazgató a darabot is megkurtította. De ez helyes is volt, mert az izraelita ünnep közelsége meglátszott a nézőtérben is, a mely csak úgy kongott az ürességtől, s a mely üresség pénteken és szombaton este bizonyosan még szembe tűnőbb lesz. De ha túl esünk ez ünnepeken, egyszerre megtelik a színház ismét, s jönnek napok, mikor kicsiny lesz a tágas földszint, s tömve lesz minden talpalatnyi hely.

Ugy az első előadás, valamint csütörtökön is a „Postás fiu“ került színre. Az első előadás ép úgy mint az abban föllépett 5

énekes nő világosan mutatják, hogy a társulat ereje az operett személyzetben van, s hogy ezt az irányt óhajtja az igazgató kultiválni. S nem is lehet ez ellen semmi szavunk, mert bár örülnénk, ha gyakrabban lenne szerencsénk a komolyabb színműfajokhoz is, de jól tudjuk, hogy a közönség ma az operettért, s a bohózatokért lelkesedik, míg a drámák és színműveknek alig akad pártfogója. Mindenesetre ez elég sajnos jelenség; egy igazgatónak azonban számolnia kell, s ha ki akarja baj nélkül lazni a színiszteletet, alkalmazkodnia kell a közönség ízléséhez.

Ezért tekintjük oly kifejezőnek azt, hogy első előadásul a „Postás fiu“ ment az öt énekes nővel.

Az első két előadás az öt hölgy közül különösen Tábori Frida kisasszony tűnt föl nekünk. Lehet, hogy a szerep kedvenc szerepe a kisasszonynak is; de tény, hogy az ő temperamentumos, eleven játéka nagyban hozzá járult a darab sikeréhez.

Az urak közül Cseőregh Jenő, Horváth Kálmán, Bogó Zsiga és Szaday Ferenc tűntek ki. Cseőregh Jenőt és Bogó Zsigát különben már tavalyról ismeri a közönségünk. Horváth Kálmánról úgy véljük, hogy benne nagyon használható baritonistát nyert a színház; de legértékesebbnek mégis a Szaday szerződését gondoljuk.

Örömmel üdvözljük még különösen a két táncosnőt, a kik mesterükkel együtt csinosan lejtették a cancant, az olasz és néger táncokat; szívből üdvözljük a segéd szereplők s a kar megifjodását és megerősödését, valamint örömmel konstataituk, hogy a darab kiállítása, s különösen a kosztümök izlésesek, csinosak és elég változatosak.

Minden esetre, az első két előadás után, s mikor még a drámai személyzetet nem is láttuk, sem a társulatról, sem az egyes szereplőkről végleges ítéletet nem mondhatunk. De annyit láttunk azért már eddig is, hogy az operett személyzet erősebb a tavalyinál, s hogy a darabok kiállítása — legalább a „Postás fiuról“ itelve — szintén fényesebb lesz az idén.

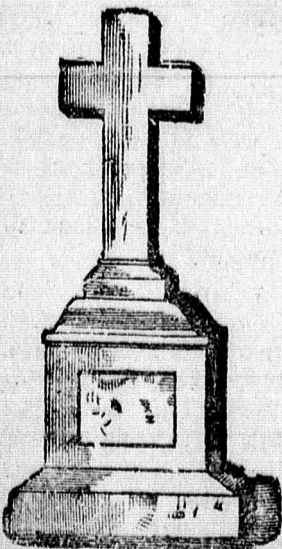
Szombaton „Rafael“, vasárnap a Géczy István „Régi szerető“ című színműve, hétfőn zónaelőadásban a „Kornvillei harangok“, kedden és szerdán pedig a Vigszínház óriási sikerű darabja „Az Őrnagy ur“ kerül bemutatásra.

SIMON FRIGYES

kőfaragó mester

marvány- és siremlékek nagy raktára.

Miskolcz, Vay-ut 3. sz.

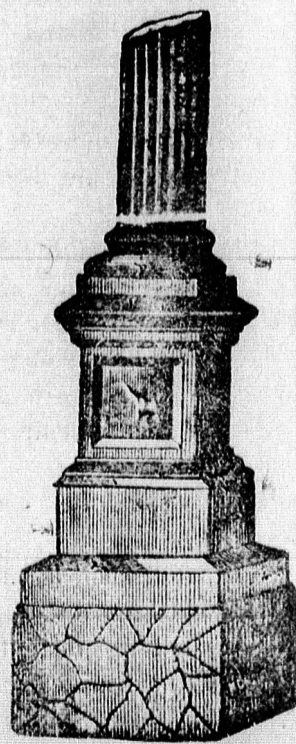

A mélyen tisztelt, kegyeletlől áthatott közönség szives tudomására hozom, hogy jelenleg egy külföldi cégnek egyedüli szállítója lévén, üzlettelepemet a kor kívánalmainak megfelelően, teljesen berendeztem. S hogy kegyeletét mindenki szívből s mégis olesón kifejezze, van szerencsém ajánlani dusan felszerelt raktári telepemen levő

sirköveimet.

Ugymint sziléziai világos, sötét és fekete marványokat, sziléziai sötét és világos gránitokat, norvégiai kék labradort, valamint svéd fekete I., II., III. oszt. gránitaimat.

Továbbá ajánlom aranyosi termékből készült sirköveimet, mely a vidéken a legjobbnak van elismervé

A nagyérdemű közönség szives bártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Simon Frigyes.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

Hirdetmény.

A fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparokról szóló városi szabályrendelet a nagyméltóságú magyar királyi kereskedelemügyi miniszter ur 53832/VIII. 902. sz. a. jóvá hagyóan beérkezett, erről az érdekelte parosokats a közönséget azzal értesítjük, hogy a szabályrendelet folyó évi október 15. napján lép hatályba.

Pallaghy, h. polgármester.

Hirdetmény.

A városi szőlőtelep ez évi mintegy tíz-tizenöt hektoliter bortermése f. év október hó 13-án d. e. 11 órakor a telepen tartandó nyilvános árverés útján el fog adatni.

A venni szándékozók 100 korona bánatpénzt tartoznak letenni.

Az árverési feltételek a szőlőtelepen a felügyelőnél tekinthetők meg.

Pallaghy, h. polgármester.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédség és es. kir. landwehrek ellenőrzési szemléje Miskolczon, az Urak-utczáján levő honvéd-laktánában 1902. október 22., 23. és 24. napján a következő sorrendben fog megtartatni:

1. Október hó 22-én a Miskolcz városi illetőségűek.

2. Október hó 23. és 24-én Miskolcz város területén tartózkodó idegen tartalékos honvédek, honvéd póttartalékosok és Landwehrek felett.

Felhívtnak ugyan azért a Miskolcz város területén és határában tartózkodó összes tartalékos honvédek, hogy a fentebb jelzett határidőben reggel pont 8 órakor igazolványukkal ellátva, a fent kirt helyen megjelenni kötelességüknek ismerjék.

Mindazok, kik a szemle megkezdése után jelentkeznek, utószemlére lesznek utasítva. A szemlén való megjelenés alól felvannak mentve:

- a) papjelöltek és papnövendékek;
- b) kik ez évben tényleges szolgálatban állottak, vagy katonai kiképzetésben, vagy fegyvergyakorlaton részt vettek;
- c) kik ez évben tényleges szolgálatra, katonai kiképzetésre, vagy fegyvergyakorlatra bevonultak, de betegség miatt vissza lettek szabadságolva;
- d) a folyó évben besorozott újonczok és póttartalékosok.

Mindazok, kik főellenőrzési szemlén meg jelennek, utószemlére lesznek kötelezve, s az ettől indokolatlanul elmaradtak a fennálló törvények szerint fognak büntettetni.

Az utó-zemle folyó évi november hó 17-én és 18-án Miskolczon, a 10 ik honvédkiegszítő parancsnokságnál fog megtartatni.

Lukács, v. rendőrkapitány.

Hirdetmény.

Az ev. ref. egyház tulajdonát képező Széchenyi-utczai 32. számu Debreczeni Dániel és neje alapítványi házban a

szöglet bolt

és e mellett

két üzlethelyiség

ugy külön, mint együttesen 1903. évi május hó 1-től **bérbe adatik.** Bérelni szándékozók értekezhetnek **Pataky Sándor** egyh. gazdasági választmányi elnökkel Urak-utczája 6. szám alatt.

Szemere-utcza 19. sz. a.

f. é. november hó 1-től

egy szép 2 v. 3 szobás lakás

előszoba, konyha, pad, pincze, éléskamra, mosókonyhával stb. **két külön bejárattal**, ugy, hogy egy szoba bérbe is adható; továbbá

egy szép szoba butorral vagy anélkül (egy kisebb szobával és konyhával vagy azok nélkül)

azonnal kiadó.

Hol voltál Barátom??

Voltam a Sötétkapu alatt

GIRET BÉLA

selyemfestő, művegyészeti úszítónál: oly gyönyörűen tisztította ki a ruhámat, hogy nincs Miskolczon olyan üzlet, ahol oly **sikeresen tisztítanak**, mint **Giret Bélánál**. Hiszen Barátom, az ő műhelye is gőzerőre van berendezve és azóta oly olcsón tisztít és fest. — Nem is tudom, hogy tudja oly olcsón és olyan jól megcsinálni.

Isten véled Barátom, **Giret-et** igen ajánlom.

Kohn és König Miskolcz

Széchenyi-utcza 101. szám, a Lloyd-szállóval szemben.

Intézet
fiu- és leány-kelengyék
jutányos árban.

Az őszi és téli idényre áruházunkba érkeztek

kiváló újdonságok.

Blousok, juponok

gyermek ruhácskák, — köpenyek, jaquetok a legfinomabb kivitel- és kiváló jó szabásban selyem, szövet, peluche, flanel, pique és barchendből. **Kézimunka újdonságok**, kézimunka-kellékek, congres, jutta és északi canavák. stb. D. M. C. kötő, varró, hímző pamutok és selymek.

Blous-selymek,

csipkék, szalagok, zsinórdíszek és bársonyok, mindennemű szabókellékek, köfött, szövött, glacé és bőrkezttyük, francia szabású fűzők, gallérok, övek, valódi angol plaidek, férfi, női és gyermek fehéreneműek **harisnyák. Pipere-czikkek és illatszerek.**

UJ! Vilamos zseblámpák UJ!
nálunk kaphatók.

UJ!

Szabadalmazott férfi alsó-nadrág, mely elől az övnél szűkebbre vagy bővebbre szabályozható, anélkül, hogy a felső nadrágot vagy mellényt kellene felgombolni.

UJ!

Telefon 33.
Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy a közlőgő köszénfűtés idejére most is a közkedvelt és takarékosnak bizonyult

Czenteri, Királdi, Alfréd-bányai és a porosz szénvel vetekedő »Tatai Briket«

KÖSZÉN

Állandóan nagy készletben van, ugyszintén **egész kocsirakományok**, melyet igen előnyös árban és pontosan szállítok. Mivel több éveken át a n. érd. közönségnek mindig a pontos időre házhoz szállítottam, ugy ez idén még nagyobb pontosságot fogok felmutatni, mert vállalatomat nagyobb erőre rendeztem be.

Szives pártfogást kér

FODOR MANÓ

az Általános Köszénbánya nagy raktárosa (Gömöri pályaudvar).

Árak: Czenteri, királdi köszén	1 korona 30 fill.
Alfréd-bányai	90 "
M/m.-kénti házhoz szállítás	16 "

Tűzköves-hegyen levő szőlőm termését

mint mustot

esetleg hordónként is, áruba bocsájtom.

Özv. Dapsy Sándorné, Széchenyi-utcza 84. sz.

Jó fekvésű

avasipincét

borházzal és kerttel keresek **megvételre.** Írásbeli ajánlatok ár-megjelölésével a kiadóhivatalhoz intézendők.

Tea és rum

Kiváló finom

kapható kis és nagy mennyiségben **Weidlich Pál** kereskedésében „a fekete kutyához”
MISKOLCZON.

Tea 5 kg. vételnél rendkívül olcsón.

Árjegyzéket készséggel küldök.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.
A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre **55.000** pénznyeremény jut

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000

 korona

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4850 a 80, 3350 a 40. Összesen :

14.459,000 korona, azaz **Tizennégymillió 459.000** korona.

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K 1 9791 S 2 26277 C 3 37423 P 4 38969	K 1 8558 S 2 26277 C 3 37423 P 4 38969	K 1 92702 S 2 3059 C 3 26297 P 4 42264	K 1 4074 S 2 10464 C 3 38191 P 4 38196	K 1 4086 S 2 12301 C 3 35318 P 4 38196	K 1 17328 S 2 35347 C 3 38222 P 4 48032	K 1 17348 S 2 35363 C 3 38225 P 4 48059	K 1 36461 S 2 38259 C 3 48558 P 4 53707	K 1 38911 S 2 51967 C 3 53717 P 4 64467	K 1 38944 S 2 51388 C 3 56301 P 4 64475	K 1 95395 S 2 96434 C 3 96604 P 4 66008	K 1 109602 S 2 109622 C 3 109617 P 4 96610

Mikor van születésnapom?

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Mindenki kísérelje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszhatja saját számát.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az I. osztály **eredeti sorsjegyek** tervszerű betétjei a következők:
egy **nyolczad** (1/8) frt — **75** vagy **1.50** kor. egy **negyed** (1/4) frt **1.50** vagy **3.** kor.
fél (1/2) frt **3.** — **6.** — **egész** (1/1) frt **6.** — **12.** —
A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összegnek postautalványon való előzetes **beküldése** ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb **folyó évi október hó 19-ig** hozánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK:
V. Váci-körut. 4.
Muzeum-körut 11.
Erzsébet-körut 54.

TÖRÖK A. és Tsa

BANKHÁZA
BUDAPEST, VI. Teréz-körut 46/a. sz.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.
Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilencz millió koronánál többet.
Megrendelő levél levágandó. **T. TÖRÖK A. és Tsa** bankházának Budapest.
Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához..... darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.
Akorona összeg } utánveendő — utalvánnyal küldöm. }
mellékelve bankjegyekben (bélyegekben). } A nem kívánt törlendő.

Pontösztim:

Nyomatott Szelenyi és Társa könyvnyomdájában Miskolczon.

KIADÓ!!

Vörösmarty-u. 19-ik szám alatt

ujjonnan épült házban

egy bolt-helyiség

2 szoba, előszoba, konyha és hozzátartozókkal

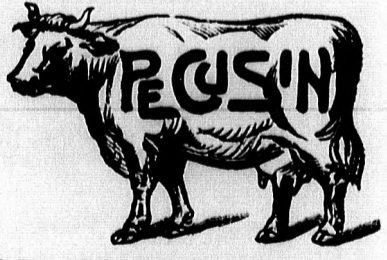
minden órán kiadó.

Értekezhetni Zöldfa-u. 35. sz. alatt, vagy Sajó-Ecsegen Csontó Károly tulajdonossal.

Kitünő

sertéshizlaló szer;

kiváló hizlaló szer.

Takarmánypótlék minden háziállat részére: ló, bika, ökör, tehén, borynyu, birka, sertés, kecske és szamárr, kutya, liba, kacsa és minden fajtájú tyukok részére.

1/2 kilós csomag 1 korona.
4 próbacsomag franko 4 kor.

Hizlaló szer gyár

BÉCS
IX/2. Bleichergasse 6.

Raktár Miskolczon
Dr. Resofszyk Emil gyógyszerésznél és Schwartz Edénél.